

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR DE MEDIA

VERGADERING VAN 1 SEPTEMBER 1994

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en
Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap
Met redenen omklede moties

VOORZITTER : De heer W. Seeuws

— *De interpellatie wordt gehouden om 14.08 uur*

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap in Vlaanderen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, vooraleer mijn interpellatie te ontwikkelen, wil ik u danken dat u ingegaan bent op de vraag van mijn fractie de commissie voor de Media vervroegd bijeen te roepen. Naar aanleiding van bepaalde verklaringen van leden van de meerderheid inzake van de plotse evolutie in het medialandschap oordeelt de VLD dat het nuttig is de minister over deze problematiek te interpellieren.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in voorbereiding van deze interpellatie heb ik het verslag van de besprekingen in de Vlaamse Raad met betrekking tot het aangepaste kabeldecreet nagele-

zen. Tijdens het debat heeft onze woordvoerder, de heer Van Mechelen, haarfijn voorspeld dat het nieuwe decreet van de Vlaamse regering niet veel meer was dan een compleet achternaahollen van de feiten zonder een visie te ontwikkelen inzake een eventuele uitbreiding van het niet - openbaar medialandschap. Collega Van Mechelen sprak niet alleen de waarheid ; hij heeft ook een gevoelige snaar geraakt. Hij kreeg geen antwoord op zijn concrete vragen maar werd veeleer afgesnauwd door de heren Van Rompuy en Weckx. De minister beweerde dat de VLD geen oog had voor het culturele aspect van het decreet maar enkel voor het zuiver commerciële. Hij verweet ons het mediadebat op een platvloerse manier te voeren.

Mijnheer de minister, uw bemerkingen waren een afleidingsmaneuver om de problematiek niet ten gronde te moeten bespreken. Tijdens het debat hebben u en uw partijgenoot, de heer Van Rompuy, maar de helft van het verhaal onthuld. Beiden wist u echter dat de VLD gelijk had. U wist dat het nieuwe decretale kader niet meer om het lijf had dan een paar Europese "reparaties" van het vroegere kabeldecreet. U wist dat het nieuwe kabeldecreet niet bij machte is een buitenlandse zender tegen te houden. Het nieuwe decreet voorziet immers niet in een eigen kader dat ervoor moet zorgen dat nieuwe zenders niet onbelemmerd langs de Europese poort binnenko-

men zonder eerst de Vlaamse binnendeur gepasseerd te zijn. De VLD heeft de noodzaak van dit kader steeds beklemtoond.

Mijnheer de voorzitter, in plaats van op correcte wijze samen naar oplossingen te zoeken, koos de CVP voor de stilte. Ik herhaal dat zij de andere helft van het verhaal verzwegen ; die kwam pas een paar weken later aan het licht. Gedurende deze periode oefende de CVP immers druk uit op de kabeldistributeurs om geen SBS — afspraken te maken. De heer Van Rompuy heeft dit trouwens openlijk bevestigd. In plaats van in het Vlaamse parlement een eerlijk en open debat te voeren, koos de CVP voor een handelwijze die niet alleen juridisch betwistbaar is, maar ook een democratie onwaardig. De handelwijze van de CVP is inderdaad een democratie onwaardig omdat de partij die steeds de mond vol heeft van decentralisatie en autonomie van de gemeenten, in dit dossier openlijk demonstreert dat de vertegenwoordigers van de gemeenten in de intercommunales niet meer zijn dan marionetten die gedwee de richtlijnen van de "Twee kerkenstraat" moeten volgen. Meer nog, zij moeten hun essentiële opdracht inzake de zorg voor een zo ruim mogelijk aanbod tegen betaalbare prijzen bij de abonnees te brengen, opofferen aan het CVP — partijbelang ! Dergelijke praktijk is niet alleen ondemocratisch maar ook juridisch betwistbaar. De CVP — fractieleider

Denys

spoort de kabelmaatschappijen aan misbruik te maken van hun machtspositie en de Europese wetgeving ter zake naast zich neer te leggen. De kabelmaatschappijen bekleden wettelijk en feitelijk een economische machtspositie : wettelijk omdat zij het monopolie bezitten over de kabeldistributie voor hun zendgebied, feitelijk omdat het technische alternatief van de satelliet economisch niet concurrentieel is. De Europese wetgeving is zeer streng inzake misbruiken van economische machtsposities. Zij bepaalt dat men enkel een zender kan weigeren op basis van objectieve argumenten die geen willekeurige discriminatie inhouden. Het weigeren van een pornozender omwille van de openbare orde of de goede zeden is daarvan een voorbeeld. Ik ben van oordeel dat de heer Van Rompuy dit niet als argument gebruikt heeft bij de beïnvloeding van de kabeldistributeurs.

Mijnheer de minister, een bepaalde krant vermeldt dat u deze verwerpelijke chantage politiek steunt. Uit verklaringen van de heer Wijnenckx en Bruno Peeters blijkt dat men op uw kabinet onderhandelingen gevoerd heeft om de anti — SBS — afspraken tot stand te brengen. Zijn deze uitspraken correct ? Zo ja, is dit een persoonlijk initiatief, of wordt u gesteund door de voltallige Vlaamse regering ?

Op 2 september komt het Vlaams bureau van de beroepsvereniging van de kabelmaatschappijen bijeen om een advies aan haar leden voor te bereiden. Is het correct dat u zich uitslooft opdat het advies een bepaalde wending zou krijgen ? Zo ja, welke wending streeft u na ?

Mijnheer de minister, belangrijker in dit debat is de vraag welke strategie de Vlaamse regering in deze problematiek volgt. Volgt zij die van SP-collega Van der Maelen die op een correcte wijze de geest en de letter van het Verdrag van de Europese Unie wil toepassen ? Uit het arrest

van het Europees Hof van Justitie van 16 december 1992 besluit hij, ons inziens terecht, dat de komst van nieuwe zenders onvermijdelijk is. Hij is van oordeel dat de overheid daar wel degelijk rekening mee moet houden en verdedigt de oprichting van een nieuw kader. Alhoewel dit kader niet aan onze verwachtingen beantwoordt, geef ik toe dat zijn visie over de werkwijze nauw aansluit bij die van de VLD.

De strategie die de CVP en de heer Van Rompuy voorstellen is totaal anders. De CVP, die grote Europese partij, wil Europa dribbelen. Ze wil procedures en veroordelingen uitlokken, de kabeldistributiemaatschappijen onder druk zetten om uitsstel te bekomen.

Mijnheer de minister, wat is de strategie van de Vlaamse regering ? Die van de SP of die van de CVP ?

De heer Van Rompuy zegt dat zijn — ondeontologische — strategie gebaseerd is op nobele doelstellingen. Hij wil zich per se het imago aanmeten van de beginselvaste, grote verdediger van de Vlaamse belangen. Wij en de anderen zijn de slijpedragers van commerciële belangen.

Sedert ik de mediadiscussie volg, heb ik de indruk dat het mediadebat in de eerste plaats een debat is tussen degenen die de monopolies van bepaalde media — instituten willen beschermen en degenen die het algemeen belang boven alles stellen. Ik heb wel de ervaring opgedaan dat de slijpedragers van commerciële belangen eerder thuishoren bij degenen die kost wat kost monopolies willen beschermen en dat de beginselvastheid eerder terug te vinden is bij degenen die omwille van het algemeen belang een algemeen kader willen creëren.

Ons standpunt is in de jongste drie jaar niet veranderd. Wij laten ons niet misleiden door het zogenaamde beginselvaste discours van collega Van Rompuy. Zijn media — aanval-

len zijn altijd gekruid met nobele doelstellingen die in de praktijk meestal het omgekeerde effect hebben. Ik verwijs bijvoorbeeld naar zijn decreet op de vrije radio's. Dit was zagezegd bedoeld om de kleinere vrije radio's te beschermen. Iedereen weet intussen dat door zijn decreet het hele medium vrije radio werd gehypothekerd. Daarna heeft hij, zagezegd om de BRTN te beschermen, het begrip "niet — commerciële reclame" uitgevonden, waardoor vandaag niemand nog juist weet waar de scheidingslijn ligt voor het al of niet toelaten van reclame op de overheidszender. Vandaag wil hij omwille van de Vlaamse belangen de Europese wetgeving omzeilen, in de eerste plaats omwille van het Vlaamse culturele belang. Jarenlang heeft hij VTM beschimpt als een zender van geïmporteerde spelletjes en soap — cultuur. Als we hem nu moeten geloven dan is VTM de Vlaamse cultuurzender bij uitstek. Ten tweede verdedigt hij het monopolie van VTM vanuit het oogpunt van de bescherming van de Vlaamse beeldindustrie. Hier slaat hij de bal helemaal mis. Precies door de monopoliepositie van VTM komt 80 procent van onze kleine Vlaamse bedrijven niet aan de bak, omdat deze zender ongeacht prijs of kwaliteit bijna uitsluitend werkt met een beperkte groep van produktiehuizen en toeleveringsbedrijven.

Ten derde is er het argument van de geschreven pers. Het vergroten van het aanbod van de televisiereclame veroorzaakt niet hetzelfde effect als het invoeren van de televisiereclame. Het voor de eerste keer invoeren van TV — reclame zoals dat met VTM is gebeurd, betekende een verschuiving van het reclamebudget ten nadele van kranten en weekbladen. Maar eens dat TV — reclame bestaat, gaat een uitbreiding van het uitzendaanbod niet meer ten nadele van advertentieruimte in de geschreven pers. Groter commercieel uitzendaanbod betekent op de eerste plaats concurrentie voor de reclame — omzet van VTM. VTM heeft wel

Denys

gelijk als het zegt dat het in geval van concurrentie wel met gelijke wapens moet kunnen concurreren. VTM heeft een aantal verplichtingen inzake samenwerking met de Vlaamse beeldindustrie, inzake cultuur en inzake aandeelhouderschap van de geschreven pers die een andere zender niet heeft als hij zo maar langs de Europese poort binnenstapt. Vandaar ons pleidooi om aan die Europese poort een Vlaamse binnendeur toe te voegen. Die Vlaamse binnendeur moet een kader zijn waar dezelfde voorwaarden van algemeen Vlaams belang gelden voor alle zenders, dus niet alleen voor VTM.

Om elk misverstand te voorkomen, herinner ik er nogmaals aan hoe het mediabestel er volgens ons moet uitzien. Overigens verdedigen de Vlaamse liberalen dit plan al sedert jaren. Wij zijn voorstander van een duaal mediabestel waarin er plaats is voor een slagkrachtige openbare omroep met een opdracht als openbare dienst, gefinancierd met overheids-geld. Verder pleiten wij voor het inbouwen van bescherming van de pluriformiteit van de geschreven pers, voor eerbied voor de Europese regelgeving en voor een positieve ingesteldheid tegenover de Vlaamse beeldindustrie.

Het probleem waar we voor staan, is uiteindelijk de vraag op welke manier we de Europese regelgeving eerbiedigen maar tegelijkertijd de eigen culturele identiteit op een positieve manier benaderen.

Hiervoor bestaan er verschillende mogelijkheden. De VLD is voorstander van het Britse systeem van aanbestedingscontracten. Daaraan worden de nieuwe kandidaten voor een zendmachtiging onderworpen evenals de huidige vergunninghouders op het ogenblik dat hun vergunning afloopt. Voor VTM zal dat in 2007 zijn.

In het lastenboek kunnen er naast het criterium van de prijs ook kwali-

teitsvereisten ingeschreven worden, gaande van het aandeel Europese produkties in de programmering, over het verplichte aantal nieuwsuitzendingen en de onpartijdigheid van de berichtgeving, tot het brengen van programma's voor bepaalde groepen. Op die manier kunnen de inhoudelijke kwaliteitsvoorwaarden die vandaag aan VTM opgelegd worden, ook opgelegd worden aan kandidaten uit de Europese Unie, zonder dat aan het Europese recht getornd wordt.

De opbrengst van de aanbesteding zou kunnen gaan naar een fonds voor bijkomende steun aan de pers en voor het waarborgen van pluriformiteit in de geschreven pers.

Het zou goed zijn dat de minister ons de huidige stand van zaken van de concrete dossiers verduidelijkt. Heeft VTM al een aanvraag ingediend voor het opstarten van een tweede net? Is er al een aanvraag van SBS voor de VT4 — zender? Als deze aanvragen nog niet binnen zijn, zijn ze dan te verwachten? Hoe worden deze aanvragen behandeld, rekening houdend met het feit dat er een vervaldatum is van vier maanden na de aanvraag?

Degenen die menen dat ze alles voor zich uit kunnen schuiven of de problematiek kunnen laten bevriezen, wil ik toch waarschuwen. Men zal zich niet aan de Europese regelgeving kunnen onttrekken. Dat is nogal duidelijk voor eenieder die zelfs nog maar een beetje rechtsgevoel heeft.

Ook de recente feiten bewijzen dat wij ons niet aan deze regelgeving kunnen onttrekken.

Na de ingebrekestelling door de Europese Commissie stelde de toenmalige minister van Cultuur, de heer Dewael, voor om de zogenoemde taalvereiste te schrappen. Zijn toenmalige collega's in de Vlaamse regering besloten toen om deze regel te omzeilen.

Het aangepaste kabeldecreet is een kopie van de voorstellen die de heer Dewael drie jaar geleden heeft gedaan.

Vandaag beseft iedereen dat initiatieven zoals VT4 de jure niet van de kabel kunnen worden gehouden.

De VLD heeft bij monde van Patrick Dewael reeds verscheidene keren verzocht om de richtlijn "Televisie zonder grenzen" aan te passen in de zin van de "cultuurparagraaf" in het Verdrag van Maastricht. Ook u, mijnheer de minister, hebt vaak laten doorschemeren dat u hiervan eveneens een voorstander bent. Hoever staat het hiermee in de praktijk? Blijft het bij woorden of hebt u ter zake reeds initiatieven genomen?

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een eerste conclusie hebben wij reeds getrokken. Door het gebrek aan een kader en aan een eenduidige strategie, door de weigering om hierover een fundamenteel debat aan te gaan, worden wij geconfronteerd met een evolutie in het medialandschap die ontsnapt aan elke vorm van politieke verantwoordelijkheid.

Wij zijn het niet eens met politici die hun belangrijkheid in de mediadosier te pas en te onpas willen bewijzen. Wij zijn voor politici die hun verantwoordelijkheid op zich nemen om een duidelijk kader uit te tekenen.

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook de Vlaamse socialisten hebben de recente gebeurtenissen in het medialandschap aandachtig gevolgd.

Het mediabestel, dat in 1987 mede door de toenmalige PVV werd uitgetekend, maar waarvan wij geen voorstander zijn, komt onder zware druk te staan door de aanvraag van een buitenlands net om een commerciële

Van der Maelen

omroep in Vlaanderen op te richten, door de aanvraag van VTM voor het uitzenden via een tweede net en door het om zich heen grijpend fenomeen van exclusiviteitscontracten.

Dit is slechts een greep uit de gebeurtenissen van de jongste weken. De gevolgen die hieruit kunnen voortvloeien mogen echter niet worden onderschat. Wij worden geconfronteerd met belangrijke uitdagingen : het verder oprukken van het commerciële geweld in de mediasector, de bedreiging van de culturele eigenheid, de inperking van het recht op vrije nieuwsgaring, de nefaste invloed hiervan op de Vlaamse beeldindustrie, de ondergraving van het pluralisme in de geschreven pers door de vermindering van reclame — inkomsten en de hyperconcurrentiële omgeving waarin alle omroepen in de loop van de volgende jaren zullen moeten functioneren. Wij beschikken niet meer over veel tijd om een oplossing te vinden voor deze problemen.

Tegelijkertijd pleit ik er echter voor om niet overhaast te werk te gaan. Ik hoop dat uit deze uitdagingen een nieuw mediabestel zal groeien dat langer kan standhouden dan het bestel dat door de VLD en de CVP in 1987 werd uitgetekend.

De SP vraagt dat de beleidsverantwoordelijken zo spoedig mogelijk werk maken van de reeds aangekondigde medianota. Wij dringen aan op een open dialoog met de Vlaamse Raad, waarbij de SP zijn volle medewerking aanbiedt.

In afwachting van het opstellen van deze medianota pleiten de Vlaamse socialistische partijen voor een moratorium tijdens hetwelk geen enkele beslissing wordt genomen die van aard kan zijn om het bestaande mediabestel aan te tasten.

Ten slotte wil ik twee punten vermelden die ons na aan het hart liggen.

Ten eerste, wij pleiten voor de verankering van de reclamegelden in Vlaanderen teneinde het pluralisme in de geschreven pers te vrijwaren.

In zijn uiteenzetting meende de heer Denys ons standpunt te kunnen interpreteren. Mijnheer Denys, indien men ons een juridisch gefundeerd dossier kan voorleggen waaruit duidelijk blijkt dat het mogelijk is om commerciële zenders te weren, zijn wij bereid ons bij deze visie aan te sluiten. Vooralsnog menen wij echter dat het totaal verkeerd is om een nieuw mediabestel uit te tekenen dat gebaseerd is op het — wellicht foutieve — uitgangspunt dat commerciële zenders kunnen worden geweigerd.

Wij blijven pleiten voor een samenwerkingsverband tussen alle media — actoren in Vlaanderen, zowel de nationale en de regionale omroepen als de geschreven pers. Hierdoor zouden zij een zeer groot gedeelte van de reclamemarkt bezitten, waardoor het wellicht minder interessant wordt voor buitenlandse commerciële zenders om naar Vlaanderen te komen.

Wij blijven ervan overtuigd dat dit de enige realistische en realiseerbare weg is, op voorwaarde dat de actoren bereid zijn hun medewerking te verlenen.

Natuurlijk is de greep van de overheid op het gedrag van de media — actoren niet volledig ; de actoren moeten ook zelf bereid zijn deze weg te volgen.

Ten tweede, wij hechten bijzonder veel belang aan het bestaan van een openbare omroep. Daarom moeten wij in Vlaanderen samenwerken aan een openbare omroep "nieuwe stijl". Door de technologische evolutie en door de internationalisering zal de openbare omroep in een steeds meer concurrentiële omgeving werken. Deze uitdaging kan slechts worden aangegaan door een ander soort van openbare omroep.

De openbare omroep moet dringend worden omgevormd tot een bedrijf dat even snel en krachtig kan optreden als de concurrenten. Dit impliceert autonomie, een duidelijke opdracht en een vast omlijnd doel.

Wij nodigen alle politieke partijen in Vlaanderen uit om, vertrekkend van deze uitgangspunten, een openbare omroep nieuwe stijl uit te tekenen. Een openbare omroep met een eigen taak en eigen opdracht in het mediaveld kan na het jaar 2000 enkel functioneren indien wij in dit opzet slagen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, net als de minister wensen de groenen dat de audio — visuele en andere media in Vlaanderen vooral verscheidenheid en kwaliteit bieden.

Te dien einde ontwikkelden wij een strategie op lange termijn en vier concrete voorstellen op korte termijn.

Eerst en vooral zijn wij absoluut geen vragende partij voor een nieuwe commerciële TV — zender in Vlaanderen. VTM zorgt immers voor een overdosis aan Amerikaanse films en wellicht zal SBS precies hetzelfde brengen, aangezien hun kapitaal zal bestaan uit films van Vayacom.

Is de strategie van de CVP om dit initiatief te boycotten wel de juiste ? Zoals anderen ben ook ik van mening dat zij zich, juridisch gezien, op drijfzand bevinden. Europa biedt hoe dan ook geen rechtsgrond om zich daartegen te verzetten.

De grote politieke partijen in deze Vlaamse Raad zijn mede verantwoordelijk voor het feit dat de Europese richtlijn "Televisie zonder grenzen", het commerciële boven het culturele plaatst. Europa kan zich wel verzetten tegen de Amerikaanse boeman, maar binnen de Twaalf

Van Dienderen

wordt de wet gedictieerd door de commerciële media — giganten.

Ik hoor de CVP — vooral via de media — en de SP in deze commissie graag pleiten voor meer kwaliteit en minder commerciële druk, maar dit had op Europees niveau moeten gebeuren. De huidige voorzitter van de Europese Commissie is nochtans een christendemocraat en zijn voorganger was een socialist, dus behorend tot de belangrijkste fracties van het Europees Parlement. Jammer genoeg stel ik echter vast dat wat hier wordt vertolkt, niet wordt waargemaakt op het Europese niveau. Dat is trouwens de reden waarom wij juridisch gezien erg zwak staan.

De enige strategie op langere termijn is volgens mij de Europese richtlijn te wijzigen, in die zin dat prioriteit wordt gegeven aan het culturele aspect, terwijl het commerciële als ondergeschikt wordt beschouwd.

Mijnheer de minister, al bleef u bijzonder vaag, toch gaf u mij op dat vlak enige hoop tijdens een interview. Hopelijk kan u vandaag de commissie inlichten over initiatieven die u en uw collega's van de andere lidstaten ter zake zullen nemen om de richtlijn te "decommercialiseren" en te "culturaliseren".

Ik kom nu tot de maatregelen op korte termijn die wij voorstellen om meer kwaliteit en verscheidenheid te brengen in het Vlaamse medialandschap.

Allereerst pleit ik voor een strenge handhaving van de Vlaamse en de weinige Europese richtlijnen ter garantie van de kwaliteit. Enkele jaren geleden nam de Vlaamse Raad één van mijn voorstellen van resolutie aan, ertoe strekkend VTM haar decretale opdracht te doen eerbiedigen en aandacht te besteden aan vorming. Welnu, is de toestand inmiddels verbeterd? Mijnheer de minister, wat zegt uw mediadienst in dat verband? Ik beschik over te weinig

tijd om de situatie dagelijks te controleren, maar ik heb het gevoel dat wij op dat vlak nog op hetzelfde niveau zitten. Ik vrees dat VTM de uitspraak van de Vlaamse Raad om de wet ter zake toe te passen, gewoon naast zich neerlegt, net zoals dat gebeurt ten opzichte van andere kritieken uitgaande bijvoorbeeld van de Raad voor Reclame en Sponsoring, waaraan de huidige Vlaamse regering nochtans een belangrijke opdracht gaf, met name het indijken van de commerciële opdringerigheid.

Toen de Vlaamse Raad reageerde nadat werd vastgesteld dat VTM, tegen alle bepalingen in, de kinderprogramma's toch door reclame liet voorafgaan, maakte deze laatste er een juridisch spelletje van en richtte zich tot de Raad van State. Welnu, mijnheer de minister, u akteerde alles, trok zich nadien terug en liet VTM begaan.

Om de huidige regels te doen respecteren en om dit duidelijk te maken aan potentiële nieuwkomers moet alleszins een en ander worden ondernomen, maar daarvoor beschikken wij reeds over een juridische basis. Enkel dit zal bijdragen tot meer kwaliteit en verscheidenheid. Wat dat betreft pleit de VLD voor het Britse model, al voegde zij eraan toe dat zij dit model nog wat nauwkeuriger moesten bestuderen. Welnu, volgens dit systeem oefent een openbare instantie controle uit, zelfs over de programma's. Bovendien wordt de wet in Groot — Britannië ook uitgevoerd en gerespecteerd, terwijl minister Weckx laat sollen met de Vlaamse wetgeving, net als Patrick Dewael overigens, die VTM rustig films liet onderbreken op een ogenblik dat de Vlaamse wetgeving zulks verbood en dat de Europese richtlijn "Televisie zonder grenzen" — die zulks toelaat — nog niet bestond. Alweer een voorbeeld van de krachtige greep van de economische lobby op Europees niveau, krachtiger zelfs dan op Vlaams niveau. Welnu, de toenmalige Raad voor reclame heeft de toenmalige

minister, Patrick Dewael, daarop gewezen, maar hij reageerde zoals minister Weckx dat vandaag doet: hij schoof de zaken opzij en deed niets.

Alle traditionele partijen in dit land zijn verantwoordelijk voor het feit dat Vlaanderen in het "Belgische" bedje ziek is, dat wetten met voeten kunnen worden getreden en dat de overheid zich hierom zelfs niet bekommert. Indien men pleit voor meer kwaliteit en verscheidenheid in het Vlaamse medialandschap dan moet men in de eerste plaats de wetten doen respecteren. Dat is de eerste maatregel.

Ik kom nu tot de tweede maatregel. VTM heeft veel reclame — inkomsten, meer dan de voorstanders durfden hopen en meer dan de tegenstanders hadden verwacht. Wij zijn van mening dat de economie de cultuur moet helpen. Waarom zou er dan ook geen mediafonds worden opgericht dat een deel van de reclamegelden zou besteden aan culturele en informatieve initiatieven van de commerciële zender of zenders? Dit zou eveneens kunnen worden toegepast ten opzichte van de regionale televisiezenders die ook veel reclamegeld binnensluizen. Door een dergelijk fonds te creëren kan de overheid de zenders verplichten geld te besteden aan culturele en informatieve uitzendingen. Op dat ogenblik beschikt de overheid over een stok achter de deur die veel machtiger is dan een resolutie van de Vlaamse Raad, die de initiatiefnemers toch naast zich neerleggen. Ook de kabelmaatschappijen kunnen ter zake worden aangesproken en de middelen van een dergelijk fonds kunnen zelfs worden gebruikt ten voordele van de geschreven pers, teneinde de pluriformiteit te garanderen.

Derde maatregel voor meer kwaliteit en verscheidenheid: de BRTN, die volgens insiders ziek is, omvormen tot een krachtige openbare omroep. Ter zake steunen wij de oproep van de heer Van der Maelen om een openbare omroep nieuwe stijl te creëren. De vraag is echter of daar-

Van Dienderen

voor al aanzetten zijn geweest. Eerst en vooral moet er een nieuwe voorzitter worden benoemd volgens de gepolitiseerde traditie die eigen is aan de raad van bestuur van de BRTN. Wil men de BRTN slagvaardig maken, laten wij dan alle politici en secretarissen van politieke partijen, werkgeversverbonden en ziekenfondsen uit het beheer halen en laten wij dan in deze commissie, naar aanleiding van de bespreking van het meerjarenplan, de grote lijnen in alle openheid bepalen.

Laten wij een beperkte ploeg van specialisten de BRTN leiden. Bart De Schutter, de nieuwe voorzitter van de raad van bestuur van de BRTN, lijkt mij geen specialist te zijn. Dit is dus een kans. Er moet een nieuwe voorzitter komen. Die brave intenties, waarin de SP vraagt om nu eens een schoon schip te maken en een omroep nieuwe stijl te creëren, kunnen nu worden waargemaakt.

De voorzitter : Mijnheer Van Dienderen, ik verzoek u tot uw besluit te komen.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, ik zal afronden. U weet echter dat waar het hart van vol is, de mond van overloopt.

In verband met de openbare omroep wens ik erop te wijzen dat het gemeenschappelijk vakbondsfront reeds in 1992 heeft gepleit voor mandaten voor de topfunctionarissen die in tijd en in aantal zouden beperkt zijn. Dat leidt tot meer slagkracht. Voordien reeds had een comité van experts dat ook al aanbevolen. Waarom heeft men dat de afgelopen tijd niet gedaan ?

Mijnheer de minister, vóór de vakantie hebben we u ook ondervraagd. U hebt hervormingsplannen in het vooruitzicht gesteld. Ik ben zeer benieuwd om te vernemen of uw vakantiewerk goed is.

Een vierde punt betreft de schrijvende pers die uw grote bekommernis

is. SBS zou inderdaad de schrijvende pers van inkomsten kunnen beroven, maar het Mediafonds kan daar een stokje voor steken. Ik dring er ook op aan om steun aan de schrijvende pers te koppelen aan kwaliteit en verscheidenheid. Ik vraag u om niet zomaar steun te verlenen. Op die wijze versterkt u de positie van degenen die artikelen schrijven of in de media programma's maken. Koppel steun vanwege de overheid aan een ordentelijk redactiestatuut.

Mijnheer de voorzitter, ik heb vier concrete maatregelen opgesomd die evenwel vier concrete vragen zijn.

Ik heb nog een supplementaire vraag. Hoever staat het met de aanpassing van de Europese regelgeving ? Kan de minister ter zake al positieve resultaten voorleggen ?

Wij blijven er in elk geval van overtuigd dat de voorgestelde maatregelen sterk kunnen bijdragen tot wat ook de bekommernis lijkt te zijn van de andere groepen, met name meer kwaliteit in het Vlaamse medialandschap.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens mijn fractie wens ik zeer kort enkele bedenkingen te formuleren.

Ten eerste, wat ons onderscheid van de visie van collega Denys is dat onze fractie nog steeds een voorstander is van een ordening in het mediabeleid. Wij menen dat de wetgever, de decreetgever en de Vlaamse regering inzake mediabeleid een taak en een functie hebben. Het mediabeleid mag niet uitsluitend worden overgelaten aan de krachten van de markt, aan de "laisser faire, laisser aller" — mentaliteit of aan louter commerciële of technologische aspecten.

Dit is het grote onderscheid tussen u en ons.

Hoe komt het dat wij de jongste jaren zo sterk bij het mediabeleid werden betrokken ? In de periode 1988 — 1991 had cultuurminister Dewael die ordening voor een stuk opgegeven. Er was de wildgroei van de opkomende ketenradio's. Men wou de regionale televisie doen starten en reclame laten geven zonder dit op enige wijze te ordenen. Er was geen decretale regeling voor reclame en sponsoring. Daarom heeft de Vlaamse Raad het initiatief in handen genomen. Het is zeer eigenaardig dat die wetgeving er niet op voorstel van de Vlaamse regering is gekomen maar vanuit de Vlaamse Raad is gegroeid. Wij zijn voorstander van een ordening en willen dit niet uitsluitend aan commerciële krachten en aan de technologie overlaten. Ik meen dat dit een wezenlijk punt is dat ons onderscheid en dat een aantal dingen verklaart.

Een tweede punt houdt verband met de buitenlandse zender. In de wetgeving in verband met het monopolie van VTM, die wij in 1987 samen met u tot stand hebben gebracht — en dat was niet gemakkelijk — hebben wij bepaald dat er ruimte was voor één niet — openbare televisievereniging in Vlaanderen zich richtend tot de hele gemeenschap.

De discussie in verband met SBS en de Europese wetgeving is voor een deel een vals debat. Immers, SBS, wat stelt dat voor ? Is dat een buitenlandse zender ? Als het een normale buitenlandse zender was dan zou er geen probleem zijn want er zijn er zoveel op de kabel. Ons land is het meest bekabelde land. Als u in het buitenland met vakantie gaat dan stelt u vast dat u slechts een paar posten op uw televisiepost kunnen ontvangen. Nergens kunt u, zoals in Vlaanderen, meer dan 26 zenders ontvangen.

SBS is eigenlijk een buitenlandse vennootschap met Amerikaans kapitaal. Het is hun bedoeling onze wetgeving te omzeilen. Het gaat eigenlijk om een fictieve buitenlandse zender. Trouwens, de mensen die

Van Rompuy

voor de leidinggevende functies werden aangeduid zijn Vlamingen. Het is de bedoeling zich op de Vlaamse markt te richten en een Vlaamse zender uit te bouwen. Op die manier schiet men, via de sluipweg van het Europese recht, de eigen omroepen in de rug. Ik meen dat het fundamentele debat zich daar situeert. Het gaat er niet over of wij minder Europees zouden zijn ingesteld. Als u ziet wat men op de kabel kan ontvangen, dan kan men ons moeilijk verwijten xenofoben te zijn.

De fundamentele vraag is echter of die zender onze wetgeving omzeilt. Dat is de kern van het debat. De feitelijke situatie die werd gecreëerd in verband met ons medialandschap wordt daardoor ondergraven. Als we daar zo zwaar aan tillen dan is het omdat we vrezen dat dit een dijkbreuk in het mediabeleid in Vlaanderen zal betekenen. Als er landelijke commerciële stations komen zal dat niet één station zijn maar zullen er verschillende komen. Het zal ook onverdedigbaar zijn om het monopolie van de openbare omroep inzake de landelijke radio te vrijwaren. Er zullen landelijke commerciële stations komen. Men gaat naar een totale wildgroei, een commercialisering van ons mediabeleid in Vlaanderen. Dat is voor ons een wezenlijk debat dat niets met partijpolitiek te maken heeft. Immers, u hebt misschien nog de illusie dat een politicus enige invloed kan uitoefenen op de inhoud van de media zelf, maar ik geloof daar niet meer in.

Het gaat dus vooral over het aanbod en het niveau van de media. Daarover mag nog worden gesproken. Nu richt VTM zich op de BRTN als concurrent. In de toekomst zullen zij zich op die buitenlandse commerciële stations richten. Het niveau van de media zal daardoor ongetwijfeld verlagen omdat het referentiekader totaal verandert. Het is daarom dat wij voorstander zijn om heel de discussie ten gronde te voeren.

Mijnheer Van Dienderen, u spreekt over wat er in de zomer via de media is gebeurd. Als er ooit in de Vlaamse Raad over de media werd gesproken en werd gepoogd om daaromtrent een parlementair debat te houden, dan was dat wel door onze fractie.

De wetgeving werd door de grote landen opgesteld. U denkt toch niet dat wij het in Europa zo maar voor het zeggen hebben. U geeft de indruk dat wij kunnen bepalen wat in Europa moet gebeuren. Het zijn de grote lidstaten, met name Frankrijk, Duitsland, Italië en Groot — Britannië, die bepalen wat er zal gebeuren. De vraag is — en de minister van Cultuur heeft het al herhaaldelijk gezegd — hoe wij als kleine lidstaten daarin onze identiteit kunnen bevestigen. Die mediawetgeving is onder druk van grote mediaconcerns tot stand gekomen. Die mediaconcerns stonden precies daarop te wachten. De vraag is hoe wij, vanuit Vlaanderen, onze eigen cultuurgemeenschap kunnen vrijwaren. Zeker na de opname van het artikel 128 in het Verdrag van Maastricht is het mogelijk om ter zake bepaalde strategieën te ontwikkelen.

We moeten niet pessimistisch zijn. Ik ben het eens met het voorstel van de heer Van der Maelen de volgende maanden te benutten om een strategie te ontwikkelen. Wij mogen niet hals over kop toegeven onder het mom van de grote Europese stellingen die ik hier nu door de heer Denys hoor verkondigen. Laten wij eerst zien hoe we die Vlaamse verankering maximaal kunnen valoriseren.

Onze grote bekommernis gaat uit naar de openbare omroep. Wij moeten de openbare omroep koesteren. Ik ben meer dan ooit overtuigd van het belang van de openbare omroep. Die omroep moet slagvaardiger worden. Er moeten een aantal structurele ingrepen gebeuren. Wij zijn er volop mee bezig. Die kunnen zeer ver gaan. Ik wil mij nog niet vastpinnen op bepaalde stellingen ter zake maar het is duidelijk dat wij ter zake

radicale maatregelen moeten nemen en naar oplossingen moeten zoeken.

Collega Van der Maelen, het mag niet zo zijn dat wij door reclame en meer middelen aan de BRTN te geven, hen eigenlijk een alibi zouden geven om intern geen orde op zaken te moeten stellen.

Dat zou een gemakkelijksoplossing zijn, en de BRTN afhankelijk maken van reclamegeld zou op termijn helemaal niet goed zijn.

Het idee van de Vlaamse verankering is wel goed. We moeten formules vinden waardoor die maximale kansen krijgt.

Het laatste punt betreft de kabelmaatschappijen. De kabelmaatschappijen zijn "transporteurs" en hebben essentieel een technische functie. Voor het eerst kunnen we een debat voeren met deze kabelmaatschappijen en zijn ze zelf voorstander van zulk debat.

Er is echter een verschil van visie. De kabelmaatschappijen redeneren louter technisch vanuit commercieel belang, het belang van de inkomsten voor de gemeenten, en hun voortbestaan. Wij gaan echter uit van een algemene visie op het mediabeleid.

De kabelmaatschappijen kunnen niet het laatste woord hebben in dit beleid. Dat is het voorrecht van de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering, dus van de wetgever.

Mijnheer Denys, u beweert dat dit anti — democratisch is. Anti — democratisch is echter dat enkele mensen van de kabelmaatschappijen het hele mediabeleid op de helling kunnen zetten. Noemt u het anti — democratisch dat de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering proberen een kader te scheppen — en de heer De Clerck zal er in zijn repliek enkele elementen van opsommen — zodat we de kabelmaatschappijen kunnen inschakelen in een globaal mediabeleid en in de ordening ervan? De kabelmaatschappijen hebben een louter technologische benadering

Van Rompuy

terwijl het mediabeleid in Vlaanderen toch veel meer is dan dat.

Mijnheer de voorzitter, dit zijn de grote aandachtspunten van waaruit mijn fractie dit dossier bestudeert. Ik heb alleen maar proberen aan te tonen in welke context wij deze discussie wensen te voeren.

De voorzitter: De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen heel bondig te zijn. Wij wensen echt niet betuttelend of dictatoriaal te zijn. Het moet mogelijk zijn in het medialandschap een zo gunstig mogelijk evenwicht te vinden tussen de economische en de scheppende krachten. We weten dat de middelen helaas heel erg beperkt zijn, maar dit is toch belangrijk.

Ik zal heel bondig zeven aandachtspunten aanhalen.

Ten eerste, de Volksunie wenst zich niet neer te leggen bij de "platte commercie" noch bij de verpaupering van de media waarmee we meer en meer te maken hebben.

Ten tweede, wij leggen heel erg de nadruk op de bescherming van de culturele eigenheid. Ik verwijs hierbij ook naar het Verdrag van Maasticht en een zekere culturele autonomie die ons zou moeten worden verschaft.

Ten derde, er dienen stappen te worden gedaan om die eigenheid te promoten en te beschermen. Ik verwijs hierbij naar de woorden van de heer Van Rompuy en de opdracht als klein onderdeel in een groot Europa.

Ten vierde, ik heb wat kritiek op de VLD. Die spreekt wel graag over liberalisering, maar ik verwijs in dit verband naar de economische uitverkoop van Vlaanderen en België. Vaak is die het gevolg van een zogenaamde liberalisering. *(Onderbreking door de heer A. Denys)*

U hebt het wel over de slippedragers van monopolies, maar er zijn toch ook vele blauwe pinguïns in allerlei kringen. *(Onderbreking door de heer H. Coveliers)*

De "natte" dromen, die de VLD blijkbaar koestert, hebben echter al schaduwen geworpen in allerlei media. Lees de geschreven pers maar ! Ik doe hierover geen uitspraak ; ik haal dit alleen maar even aan.

Ten vijfde, het hoeft in feite niet te worden herhaald dat wij enorm veel belang hechten aan de bescherming van de geschreven pers en aan haar kwaliteit. Wij dringen aan op een uitklaring, op een stand van zaken en op het opgeven van de mogelijkheden, juridisch en praktisch, rekening houdend met de aspecten van televisie, radio, betaaltelevisie en dergelijke.

Ten zesde, mijn fractie meent dat het goed zou zijn een draaiboek op te stellen waarin voor het mediabeleid nieuwe vormen en keuzemogelijkheden ontstaan die worden getoetst aan de financiële middelen en mogelijkheden en die worden besproken in een nieuw en ernstig debat.

Tot slot moet de BRTN meer kansen krijgen om zichzelf beter te promoten, zich beter te profileren en zich soepeler te kunnen opstellen. We weten toch allen — en ik bedoel dit helemaal niet als kritiek — dat de BRTN nog altijd een groot log beest is. Er is weliswaar veel dynamiek, maar de BRTN staat slechts op "kleine pootjes". Er moet dus worden gesleuteld aan de dynamiek en de beweeglijkheid.

De BRTN heeft namelijk veel kansen om zichzelf te promoten. Teletext bijvoorbeeld is een middel dat een enorme promotie zou kunnen betekenen voor de BRTN. Door een gebrek aan middelen en, in vergelijking met Nederland, aan mogelijkheden gebeurt dit echter onvoldoende. *(Onderbreking door de heer H. Coveliers)* Ik wil er alleen maar

op wijzen dat als de BRTN wat soepeler kan optreden er meer mogelijkheden zullen ontstaan om haar opdracht te realiseren en de gemiste kansen te beperken.

De voorzitter: Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, vooraleer in te gaan op de uiteenzettingen van de leden van de commissie voor de Media lijkt het me nuttig te zijn te herinneren aan — en hoewel een aantal leden dit lijken te vergeten, is dit nochtans de basis voor een minister — het mediabeleid dat de Vlaamse regering volgens het regeerakkoord wenste te realiseren. Het uitgangspunt was een coherent mediabeleid met oog voor de culturele, sociale en economische dimensies en met aandacht voor het belang van de media en voor de versterking van de democratie.

Tijdens de vorige regeerperiodes werd de oprichting van een aantal nieuwe omroepen mogelijk gemaakt. Ik denk aan VTM en de regionale televisie.

Zoals in het regeerakkoord is vermeld, was er nood aan rust om al die nieuwe omroepen de kans te geven zich te ontwikkelen en hun plaats in het Vlaams medialandschap in te nemen.

De Vlaamse regering heeft voor de BRTN een financieringsmechanisme uitgewerkt dat meer zekerheid biedt over de omvang van de dotatie doordat de schommelingen van de ontvangsten van het kijk — en luistergeld werden weggewerkt. Ze heeft in overleg met BRTN en VTM de schermvermeldingstechnieken verfijnd en duidelijker afgelijnd en ze heeft bereikt dat de omroepen op een aantal vlakken hebben samengewerkt en dat zelfs nu nog doen.

De moeilijkheden rond het voetbalcontract hebben duidelijk aangetoond dat de belangen van de omroepen niet gelijklopen en dat er steeds spanningen zullen blijven be-

Weckx

staan. Ik maak me daarover geen illusies meer.

Beide omroepen moeten nu bewijzen dat ze na een voorlopig akkoord ook in staat zijn om heel Vlaanderen een duurzaam sportaanbod te geven waarop de kijker — en er wordt hier bijzonder weinig over "de kijker" gesproken — in de eerste plaats recht heeft.

Door het vergroten van de zendgebieden van de regionale televisie heb ik een reële kans gegeven aan dit nieuwe medium dat een verrijking — en ik leg hierop de nadruk — van het programma — aanbod betekent en dat intussen een eigen plaats verwerft.

Collega Van Dienderen, uw bewering dat de meeste regionale televisiezenders dank zij de reclame — inkomsten nu reeds beschikken over royale financiële middelen is onjuist. Integendeel, de meeste zenders kampen met zware geldproblemen.

De Vlaamse regering besteedt ook veel aandacht aan een ander aspect van het medialandschap, namelijk de kwaliteit, de verscheidenheid en de onafhankelijkheid van de geschreven pers. Op 23 juni 1993 heeft zij met de geschreven pers een protocolovereenkomst gesloten voor een periode van vijf jaar, verlengbaar met eenzelfde termijn. De Vlaamse regering voorziet in een subsidie van 250 miljoen frank per jaar in de vorm van rechtstreekse steun, investeringssteun en steun voor overheidsinformatie aan de bevolking. Ter verbetering van de kwaliteit van de geschreven pers werd de Stichting voor de Pers opgericht. Uit bezorgdheid voor de ontwikkeling van de Vlaamse audiovisuele sector heeft de regering het Film in Vlaanderen — fonds opgericht. Ik beklemtoon dat ik de Vlaamse omroepen steeds aanspoor eigen creaties te brengen. Dankzij het decreet inzake de zendvergunningen van 14 juli 1993 en het kabeldecreet van 4 mei 1994 beschikt de

Vlaamse Gemeenschap voortaan over de bevoegdheid inzake de technische aspecten van de media. Het hoeft niet benadrukt te worden dat de snelle technologische ontwikkeling de media slechts een beperkte tijd gunt om nieuwe evenwichten te bereiken. Het nieuwe kabeldecreet biedt de mogelijkheden om de nieuwe technologische ontwikkelingen op te volgen. De karikaturale voorstelling door de heer Denys alsof het nieuwe kabeldecreet slechts aangepast is aan de Europese regelgeving is volkomen onjuist ! Ik herhaal dat het kabeldecreet de regering de mogelijkheid biedt in te spelen op nieuwe technologische ontwikkelingen. Bovendien houdt het decreet rekening met het arrest van het Europees Hof van Justitie van 16 december 1992.

Samen met het decreet van 28 januari 1987 verleent het nieuwe kabeldecreet een grote autonomie aan de kabelmaatschappijen inzake het doorzenden van de programma's van de buitenlandse omroepen. In tegenstelling tot het vorige kabeldecreet is de verplichting voor buitenlandse omroepen geschrapt om de taal te gebruiken van het land waar de programma's uitgezonden worden. Ik herhaal met klem dat het nieuwe kabeldecreet maximaal rekening houdt met de Europese regelgeving. Steunend op het Verdrag van Maastricht heb ik tijdens de Europese minister-raden voor Cultuur en voor de Media steeds aangedrongen op een meer culturele benadering van de audiovisuele sector en op een aanpassing van de Europese richtlijnen. Tijdens de laatste GATT — onderhandelingen is Europa voor de eerste maal afgestapt van een louter economische benadering van de sector. Ik ben van mening dat het logisch is dat de nieuwe visie ook binnen Europa gevolgd wordt. Ik herhaal dat ik tijdens iedere bijeenkomst van de Europese ministers voor de Media steeds de culturele dimensie van de media heb beklemtoond. Ik zal dat in de toekomst blijven doen. Om misbruiken tegen te

gaan zal ik blijven aandringen op een wijziging van de televisierichtlijn. Tijdens de laatste Europese bijeenkomst van ministers voor de Media heeft België ter zake voor het eerst steun gekregen van Frankrijk.

Bovendien ben ik van mening dat het land van ontvangst moet kunnen toezien op de naleving van de Europese regelgeving. Op Europees niveau zal ik verder blijven aandringen op een beperking van de exclusiviteitsrechten. Op die manier kunnen de omroepen van de kleinere taal — en cultuurgemeenschappen de belangrijkste evenementen naar eigen aard en inzicht aan hun kijkers blijven aanbieden. Omdat onze omroepen een belangrijke eigen produktie hebben en omdat zij de belangrijkste schakel zijn in de verdere ontwikkeling van de culturele verscheidenheid, één van de grote rijkdommen van Europa, ben ik van mening dat zij recht hebben op een bepaalde vorm van bescherming !

Mijnheer de voorzitter, ik wil wat dieper ingaan op de problematiek inzake de evolutie in het medialandschap. De pers heeft in deze kommertijd niet nagelaten dit onderwerp aan te wenden om de vakantieperiode op een "vruchtbare" manier te overbruggen !

Collega Denys, ik deel de zorg van de heer Van Rompuy inzake maximaal leefbare Vlaamse omroepen. Tijdens de hoorzittingen in deze Vlaamse Raad naar aanleiding van de besprekingen van het kabeldecreet in februari 1994 — dus voor er sprake was van SBS — heb ik de kabelmaatschappijen uitdrukkelijk gevraagd de zorg van de Vlaamse regering inzake een eigen Vlaams mediabeleid te delen. De kabelmaatschappijen dragen, mijns inziens, niet enkel een financieel — economische verantwoordelijkheid maar ook een sociaal — culturele.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister, in een bepaalde krant beweren de heren Wijninckx en Peeters dat op uw kabinet besprekingen ge-

Denys

voerd werden om een strategie uit te bouwen om de kabelmaatschappijen te overtuigen SBS niet toe te laten op de kabel. Is deze bewering correct ?

Minister H. Weckx : Mijnheer Denys, laat mij uitspreken. Ik was op de hoogte van uw vraag. Zij werd immers in de kranten De Morgen en Het Laatste Nieuws afgedrukt.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister, wij spelen altijd open kaart. Dat is de VLD — stijl !

Minister H. Weckx : Op de vraag of ik bereid ben een kader te creëren voor een tweede commercieel net verwijs ik opnieuw naar het monopolie van VTM waarop een aantal Vlaamse uitgevers zijn ingegaan.

Mijnheer de voorzitter, collega's, uit de commentaren en de tussenkomsten van de VLD — parlementsleden blijkt overduidelijk dat zij het VTM — monopolie overbodig vinden.

De heer A. Denys : Wie heeft het VTM — monopolie doorbroken ? U heeft dat gedaan door het BRTN — decreet dat de niet — commerciële reclame afgepakt heeft.

Minister H. Weckx : Collega Denys, ik weet dat het voor u niet gemakkelijk is aandachtig te luisteren. Ik heb niet gezegd dat de VLD het monopolie doorbroken heeft. Ik heb gezegd dat uw partij het VTM — monopolie overbodig vindt.

Ik begrijp trouwens niet goed welke weg de VLD in het medialandschap wil inslaan !

Ik hoop dat ik u verkeerd verstaan heb als u voorwaarden wilt opleggen aan buitenlandse zenders. Dit kan niet.

De heer A. Denys : Ik heb gezegd dat aan de nieuwe zenders dezelfde voorwaarden opgelegd moeten worden als aan VTM.

Minister H. Weckx : Mijnheer Denys, staat u mij toch toe mijn zinnen te beëindigen, ook al zijn ze wat langer dan de uwe. Mijnheer Denys, als ik u goed begrijp wil u de buitenlandse omroepen geen voorwaarden opleggen — dat kunt u overigens niet — , maar vindt u dat er een kader moet worden gecreëerd waarbij aan nieuwe Vlaamse commerciële omroepen voorwaarden worden opgelegd en waarbij de toegang tot de kabel via openbare aanbesteding en op basis van een bestek wordt toegestaan. Zelfs in de veronderstelling dat SBS een Vlaamse erkenning zou ambiëren, wat bij mijn weten niet het geval is, biedt een dergelijk systeem geen enkele oplossing, omdat niet alle nieuwe zenders voor een Vlaamse licentie zullen opteren. Ik ben er alleszins geen voorstander van dat de Vlaamse regering naar Brits model een ongelimiteerd aantal licenties zou toekennen. Weet u dat op dit ogenblik in Groot — Britannië meer dan 50 licenties aan non domestic — omroepen zijn toegekend. Aangezien het Britse systeem van non domestic — omroepen op Europees vlak vandaag meer dan ooit ter discussie staat — er zou zelfs een procedure tegen Groot — Britannië lopende zijn op het niveau van de Europese Commissie — lijkt het mij bovendien niet verstandig om de Vlaamse regelgeving op een dergelijk model af te stemmen. Indien het monopolie van VTM door een of verschillende commerciële omroepen zou worden doorbroken, vrees ik dat, gelet op de beperktheid van een zelfs groeiende reclamemarkt, de eigen Vlaamse productie en in het bijzonder de duurdere eigen fictieproductie helemaal in het gedrang komt en dat de omroepen niet of nauwelijks in staat zullen zijn om fondsen aan te brengen voor het behoud van de verscheidenheid van de geschreven pers. Ik stel me de vraag of de Vlaamse omroepen in plaats van producerende omroepen dan niet zullen verworden tot doorgeefluiken van aangekochte programma's.

Welke meerwaarde zullen zij de Vlaamse kijker dan nog kunnen bieden ?

Ik ben het wel eens met de heer Denys dat wij in deze commissie over het mediabeleid verder van gedachten moeten kunnen wisselen, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. De belangen die op het spel staan, zijn veel te belangrijk.

Aan de heer Van der Maelen kan ik herhalen dat ook ik voorstander ben van een zo slagvaardig mogelijke openbare omroep.

Op mijn uitdrukkelijk verzoek onderzoekt de BRTN in de eerste plaats zelf hoe zij intern de slagkracht kan vergroten.

Het statuut van het vast personeel werd door de raad van bestuur goedgekeurd en is voor advies aan de vakbonden voorgelegd. Dit statuut vereenvoudigt de procedures voor indienstneming, ontslag en mutatie.

De relatie beheersorganen — directie wordt op verschillende niveaus grondig onderzocht. Ook wordt naar mogelijkheden gezocht om de stijging van de personeelskosten af te remmen, zoniet riskeren we een explosie. Ter zake wordt een afvloeiingssysteem voorbereid en kan de goedkeuring van het pensioenstatuut een positieve weerslag hebben.

De BRTN zal, nu de vakantieperiode is afgelopen, zijn onderzoek met bekwame spoed voortzetten. Het is inderdaad belangrijk dat de medianota die ik in de komende weken aan de Vlaamse regering zal voorleggen een hoofdstuk over de BRTN bevat. In elk geval blijf ik er voorstander van dat het principe van grote autonomie, zoals verwoord in het decreet van 27 maart 1991, behouden blijft.

Daar een openbare omroep in Vlaanderen volgens mij zijn opdracht onmogelijk kan vervullen zonder een beroep te doen op een gemengde financiering, is de idee van een samenwerking — en ik wik

Weckx

mijn woorden — tussen BRTN, VTM en de geschreven pers — zowel de dagbladen als de tijdschriften — en van een verdeling van de reclamegelden inderdaad één van de mogelijkheden om de pers en de omroepen maximale kansen te bieden. Maar het lijkt mij voorbarig bijkomende reguleringen uit te werken vooraleer blijkt dat alle betrokken actoren zich echt willen engageren om een consensus te bereiken die een maximale verankering van de Vlaamse middelen inhoudt en die de kijker, onze pers en onze audiovisuele sector ten goede komt. Zodra ik zo een signaal ontvang, ben ik bereid op dit voorstel in te gaan. In dat geval zullen strikte en afdwingbare voorwaarden decretaal moeten worden vastgelegd.

De uitgangspunten voor mij mediabeleid zijn en blijven tot op vandaag :

1. Een Vlaams beleid met kansen voor de eigen pers en omroepen die essentiële elementen zijn voor de eigen culturele ontwikkeling en identiteit;
2. Behoud en versterking van pluralisme en pluriformiteit;
3. De inkomsten moeten de eigen media en de eigen Vlaamse audiovisuele productie maximaal ten goede komen;
4. Vlaanderen moet in zo groot mogelijke mate zelf kunnen beslissen over zijn media;
5. De nieuwe toepassingen moeten zo goed mogelijk toegankelijk zijn zodat een opdeling tussen informatierijke en informatiearme Vlaamse media vermeden wordt.

Deze opties hebben tot nu toe mijn mediabeleid geïnspireerd en dit zal zo blijven.

In de nabije toekomst staan de omroepen in elk geval voor ernstige uitdagingen. Ze worden geconfronteerd met hogere produktiekosten en met grote prijsstijgingen voor het

verwerven van rechten voor belangrijke evenementen, die zij aan de kijkers willen en moeten blijven aanbieden.

Uit het debat vóór het reces over het BRTN — Meerjarenplan 1995-1999 in de commissie bleek duidelijk dat die omroep tot ernstige rationaliserings zal moeten overgaan om zijn openbare opdracht volwaardig te blijven vervullen, zelfs indien de eigen inkomsten nog zouden stijgen.

Binnen het huidige mediabestel en media — aanbod kunnen de omroepen een eigen Vlaams gelaat met zoveel mogelijk eigen produkties aan de kijkers aanbieden en kunnen nieuwe toepassingen op de kabel, waarvoor het kader in het kabeldecreet werd geschapen, worden voorbereid en uitgetest.

Voor mij als minister van Cultuur staat de Vlaamse verankering van de media centraal. Ik bedoel daarmee dat Vlaanderen, ook in de Europese context, niet alleen nood maar ook recht heeft op eigen omroepen die met eigen middelen, eigen, dus ook Europese produkties realiseren en niet afglijden naar omroepen die vooral gekochte programma's uitzenden. Eigen produkties en slagvaardige omroepen kaderen binnen het Europese streven naar een grotere audiovisuele sector. Ik herhaal dat ik in Europees verband op de culturele dimensie, de beperking van de exclusiviteitsrechten en het toezicht van de lidstaat van ontvangst zal blijven aandringen om op die wijze voor onze omroepen een leefbaarder klimaat te creëren.

Daar de Vlaamse kijker meer dan wie ook in Europa, over een zeer groot aanbod van buitenlandse zenders beschikt — uit Nederland, Duitsland, Frankrijk, Groot — Britannië, Spanje, Italië, Portugal, Griekenland — , terwijl onze openbare omroep enkel in Nederland en in een gedeelte van Duitsland wordt doorgegeven, ben ik van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap de mogelijkheid en de tijd moet worden ge-

gund om samen met de kabelmaatschappijen van gedachten te wisselen over de gedragscode die zij zelf tijdens de hoorzitting van 13 januari 1994 naar aanleiding van de bespreking van het kabeldecreet hebben aangekondigd. Met de kabelmaatschappijen ben ik trouwens overeengekomen dat wij daarover in de maand september opnieuw een gesprek zullen voeren.

Ik ben bereid om de commissie voor de Media hierover verder stap voor stap in te lichten.

Ik weet dat de kabelmaatschappijen een zo ruime en eenvoudig mogelijke toegang tot het binnen — en buitenlands programma — aanbod en een zo groot mogelijke autonomie wensen. Het kabeldecreet biedt hen ter zake enorm veel mogelijkheden.

Ik weet ook dat de kabelmaatschappijen de opkomst van de schotelantennes vrezen. Zij zijn zich er echter van bewust dat de BRTN, VTM en de regionale omroepen — zolang zij hun programma's niet via satelliet verspreiden — de ideale partners zijn om hun positie in Vlaanderen te versterken en nog verder te ontwikkelen door het aanbieden van nieuwe toepassingen naast de traditionele omroepprogramma's.

Ik verwacht dan ook dat de kabelmaatschappijen de zorg van de Vlaamse overheid voor de ontwikkeling van de Vlaamse media zullen delen en hun opdracht op een sociaal — cultureel verantwoorde wijze zullen vervullen.

Een mogelijke aanvraag voor het doorgeven van SBS zal ik conform de bepalingen van het kabeldecreet van 4 mei 1994 laten onderzoeken.

Wij Vlamingen staan altijd aan de klaagmuur. Wij menen dat wij geen kans hebben om aan bod te komen in het Europese concept. Nochtans is het verkeerd om op die wijze te redeneren. De tactiek die ik zal toepassen voor de Europese Commissie en die ik indien nodig zal verdedigen voor het Hof van Justitie te Luxem-

Weckx

burg, kan ik hier vandaag niet uitzetten. Ik verzeker u echter dat wij wellicht in staat zullen zijn een kabeldecreet uit te werken dat voldoet aan het verdrag. Misschien blijft er nog wel een probleem op het vlak van de Europese richtlijn, maar het Hof van Justitie zal des te voorzichtiger oordelen, rekening houdend met het feit dat de Raad van ministers, het Europees Parlement en de Commissie aan de herziening van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" van 1989 werken.

Ik herhaal dat SBS tot op heden nog geen aanvraag heeft ingediend. Ik heb evenmin een aanvraag ontvangen van VTM om een vergunning te bekomen voor een tweede net.

Een eventuele beslissing over het uitzenden van SBS en het toekennen van een vergunning voor een tweede net van VTM zal gebaseerd zijn op het onderzoek dat ik zal laten uitvoeren conform de bepalingen van het kabeldecreet van 4 mei 1994.

Ik zal de commissie permanent op de hoogte houden van de stand van zaken en van de besprekingen die ik in de loop van de volgende weken en maanden met de kabelmaatschappij zal voeren over hun gedragscode.

Ik heb gesproken met de vertegenwoordigers van de kabelmaatschappijen, die gegroepeerd zijn in twee koepels en waarbij de voorzitters, de medewerkers en de leden van de raad van bestuur aanwezig waren.

Naar aanleiding van het onderzoek van de BRTN — begroting zullen wij het belangrijke debat over de slagkracht van de openbare omroep op basis van meer concrete gegevens en voorstellen kunnen voortzetten.

Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord was vrij uitvoerig omdat ik mij ervan bewust ben dat dit een belangrijk moment is. Ik ben blij dat deze interpellatie heeft kunnen plaatsvinden. Wij mogen in deze materie niet overhaast handelen, wij

moeten in de loop van de volgende maanden trachten om met alle actoren op het terrein tot een eventuele hertekening van het medialandschap te komen. Eventueel moeten wij bij een status quo blijven om te vermijden dat de culturele dimensie van onze elektronische media zou worden geschaad.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, onze fractie hoopte vandaag de andere versie van het verhaal te horen, maar dat was jammer genoeg niet het geval.

Hoe dan ook, op de meeste van onze vragen kregen wij geen antwoord en onze wensen werden niet ingewilligd.

Wij vernamen vandaag echter wel een belangrijk feit, met name dat de verhouding tussen de overheid en de kabelmaatschappijen — althans volgens de interpretatie van de minister — verder reikt dan wij — en ook de heer Van Rompuy — vermoedden.

De heer Van Rompuy heeft terecht gezegd — ook al handelt hij anders — dat de taak van de kabelmaatschappijen eigenlijk niet van inhoudelijke dan wel van technische aard is. Wij zijn het daarmee eens. De kabelmaatschappijen hebben het monopolie over hun uitzendgebied en het zou gevaarlijk zijn hen meer macht te geven, hen over andere aangelegenheden te laten beslissen en hen meer toe te vertrouwen dan een louter technische opdracht. De minister is ter zake echter een andere mening toegedaan. Hij is ervan overtuigd dat de kabelmaatschappijen verder moeten evolueren. Daarvoor wens ik hoe dan ook te waarschuwen, want een dergelijke evolutie zou volgens mij strijdig zijn met de taak en de rol van de kabelmaatschappijen.

Mijnheer de minister, u zei uw te volgen strategie niet te zullen verra-

den, maar dat komt mij eigenaardig en verdacht over. Ik vermoed echter dat u uw tactiek niet kan uitzetten omdat hierover geen eensgezindheid bestaat bij de Vlaamse regering en vervolgens omdat u geen zicht hebt op de wijze van handelen en geen antwoord kan geven op de fundamentele vraag, te weten hoe wij het huidige Europese recht kunnen verzoenen met de eisen en verzuchtingen van alle politieke fracties. Hoe kan onze Vlaamse culturele identiteit op een positieve wijze worden verzekerd ?

Inzake doelstellingen hoorde ik niet veel onderscheid tussen de partijen onderling.

Slechts één fractie deed vandaag een concreet voorstel om het Europese recht te verzoenen met de doelstellingen van onze Vlaamse cultuur en identiteit, met name de VLD ! Wij hebben immers het Britse model als voorbeeld aangehaald. Sommigen hebben wel gezegd wat niet aangeraaden is, maar zij hadden geen alternatief. Wij hebben duidelijk gemaakt dat een aanbestedingscontract bijvoorbeeld zou toelaten de voorwaarden die aan VTM worden gesteld, in een lastenboek op te nemen. Men kan voor of tegen een dergelijk voorstel zijn, maar niemand heeft een andere oplossing geformuleerd om het Europese recht te verzoenen met ieders bekommernis, met name het positief inspelen op onze eigen Vlaamse culturele identiteit.

Dit debat leidde niet tot het uitstippen van de juiste strategie.

Mijnheer van Rompuy, u beweert voorstander te zijn van de Vlaamse verankering, van Vlaams werk en van de Vlaamse beeldindustrie, maar wanneer een bepaalde zender een voorstel doet in die zin, dan gaat u niet akkoord. Blijkbaar vergeet u dat Europa ons verplichtte ons aan te passen aan de taalvereisten.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, u spreekt zelf over een Vlaamse zender. Welnu, het gaat om

Denys

een Vlaamse zender die in het buitenland is opgericht om onze wetgeving te ondergraven, door het Europese recht te misbruiken.

De heer A. Denys : Op basis van het Europese recht, op basis van het kabeldecreet dat wij allen hebben goedgekeurd, vraag ik u over welke juridische gronden u beschikt om de taalvereiste te schrappen en om een buitenlandse zender te verbieden in onze taal uitzendingen te verzorgen ?

Ten tweede, iedereen heeft erkend dat wij op juridisch drijfzand zitten. Buiten de VLD heeft niemand hier een oplossing aangereikt. Men kan vóór of tegen die oplossing zijn. Niemand heeft aangetoond op welke wijze u vandaag kunt vermijden dat bij voorbeeld SBS, via de grote Europese poort, binnenkomt zonder enige vorm van beperking of zonder enige voorwaarde die vandaag wel aan VTM wordt gesteld.

Wij willen een Vlaamse binnendeur, niet om die op slot te houden — want wij kunnen dat niet — maar wel om te verhinderen dat er ten overstaan van VTM vervalste concurrentie ontstaat.

Ik kom tot mijn besluit. Ik richt mij tot degenen die ons ervan beschuldigen het monopolie van VTM overbodig te vinden. Het monopolie van VTM is onhoudbaar en is voor een gedeelte overbodig.

Dat monopolie werd destijds gegeven vanuit de bekommernis om de leefbaarheid te verzekeren. Als VTM vandaag zelf voor een tweede zender pleit, dan kunnen er verschillende zenders leefbaar zijn.

Ten tweede wordt hier gezegd dat dit monopolie voor alle reclame — inkomsten werd gegeven. Mijnheer de minister, mijnheer Van Rompuy, u hebt dat monopolie zelf doorbroken door aan de BRTN de zogenaamde niet-commerciële reclame te geven.

Een miljard frank is uit die markt verdwenen. Onze visie blijft altijd dezelfde.

De BRTN wordt gefinancierd met openbare middelen. Laat ons in de Vlaamse Raad toch eens een fundamenteel debat houden, onder meer over het aantal zenduren en over de kostprijs per uur.

De heer E. Van Rompuy : Dat is onze taak niet.

De heer A. Denys : Men moet de zaken eenvoudiger stellen.

De heer E. Van Rompuy : Dat is betutteling. Aan welk bedrijf wordt vanuit de Vlaamse Raad opgelegd aan welke kostprijs het moet werken ?

De heer A. Denys : Als men beslist om een dotatie te geven dan moet de Vlaamse overheid slechts twee zaken weten. Hoeveel uren moet de BRTN uitzenden en wat zal de kostprijs per uur zijn.

Voor het overige vragen wij slechts één zaak. Wij zijn veel minder keizer — koster dan de groenen. Wij vragen alleen dat er een goede programmatie is. Het accent moet veel meer op de programma's en niet op andere zaken, die door de vakbonden en anderen worden geëist, worden gelegd.

Mijnheer de minister, er is een openbare omroep waarvan wij verwachten dat hij slagvaardig is. Wij geloven niet dat het systeem van twee netten gezond en goed is. Ik stel vast dat men geen kwaliteit kan verzorgen op twee netten.

Ik heb vroeger vastgesteld dat een van de voornaamste taken van de openbare omroep de informatietaak was. Toen de informatie nog via het eerste net werd verspreid, gebeurde dit in een affiche met een populair programma, zodat er ook belangstelling voor de informatie was.

Om het tweede net in stand te houden doet men nu precies het omgekeerde. De informatieprogramma's moeten nu dienen als locomotief

voor de minder goede programma's. Als u denkt daardoor de essentiële taak van (Je openbare omroep te verbeteren, dan zit u er volkomen naast.

Wij hebben altijd gepleit voor één net. Het tweede net kon dienen als "evenementenzender". Als we die weg opgaan en daarover een debat houden, dan meen ik dat we een openbare omroep kunnen krijgen die meer kwalitatief en slagvaardig zal zijn dan vandaag het geval is.

Mijnheer de voorzitter, wij zijn in elk geval ontgoocheld dat we op dit moment, dat de minister zelf een belangrijk moment noemt, geen duidelijkheid krijgen in de te volgen strategie voor de problemen die vandaag in onze mediawereld rijzen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, mijn repliek zal nog bondig zijn.

Eerst een relativerende opmerking in verband met het belang dat de minister hecht aan de Vlaamse verankering. Bij VTM — VMU is er een heel belangrijk minderheidsaandeel en VUM bereidt zich erop voor om bij SBS eveneens een heel belangrijk Vlaams aandeel te verwerven.

Zoals de heer Van Rompuy heeft gezegd, creëert men een Vlaams kader. Is er in dat geval dan geen sprake van een Vlaamse verankering ? Is die Vlaamse verankering zo belangrijk voor de kwaliteit ? Ik durf dit ten zeerste te betwijfelen. Ik pleit ervoor om de kwaliteit als voornaamste criterium te gebruiken, en niet de formele Vlaamse verankering.

Mijnheer Denys, de VLD pleit voor een Vlaamse "binnendeur" om zo de culturele eigenheid te vrijwaren. Ik stel vast dat de Vlaamse binnendeuren van vroeger — toen uw partijgenoot Dewael minister van Cultuur was — wagenwijd openstonden en dat dat systeem nooit heeft gefunctioneerd, en dus dat de Vlaamse re-

Van Dienderen

gelgeving niet heeft gewerkt. Die Vlaamse binnendeur was een echte klapdeur !

Opdat dit geen vrijblijvend debat zou zijn, aangezien alle fracties die vandaag het woord hebben genomen het erover eens zijn dat de openbare omroep krachtiger moet worden, omdat wij bovendien van oordeel zijn dat die ziek is en er is gepleit voor een openbare omroep "nieuwe stijl" en uiteindelijk omdat de minister heeft verklaard dat hij zijn beleid wil ontwikkelen in nauw overleg met de commissie voor de Media, zal ik een motie indienen waarin de minister wordt gevraagd een nota voor te bereiden tegen 1 januari 1995 over de BRTN — nieuwe stijl, waarin de gedepolitiseerde beheersorganen worden uitgetekend en waarin de topmandaten enerzijds worden "uitgesnoeid" en anderzijds in tijd worden beperkt.

Er is al sprake geweest van een dergelijke nota. De minister heeft er na de voetbalperikelen en na de aansporingen die hij heeft gekregen van deze commissie ongetwijfeld ook al aan gewerkt. Het moet hem dus mogelijk zijn deze nota af te werken tegen 1 januari.

Als we deze motie tijdens de eerstvolgende plenaire vergadering van de Vlaamse Raad goedkeuren, nemen we onze verantwoordelijkheid als Raadsleden op ons en kunnen we de uitvoerende macht sturen, wat uiteindelijk onze taak is en wat wij in naam van onze kiezers toch moeten doen.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck : Mijnheer de voorzitter, na het heel voortreffelijke antwoord van de minister had ik nog graag drie elementen aangebracht.

Ik vind het goed dat de minister zijn standpunt uitbouwt rond de begrippen van de verankering en het verdedigen van wat bestaat in de eigen

omroepen. Ik ben het er dus mee eens dat hij daarop zijn strategie uitbouwt. Laten we die versterken in de mate van het mogelijke en uiteraard zonder de Europese regels te overtreden.

De minister verklaart dat samenwerking moet worden bevorderd en "uitgelokt". Hoewel er al nare voorbeelden van bestaan, moeten we toch blijven streven naar samenwerking tussen VTM, BRTN en onze uitgevers. Niet alleen moeten constructies worden uitgewerkt inzake de aspecten van regie, financiële middelen en kredieten voor publiekheid ; de omroepen moeten bovendien worden verplicht na te denken over de aanpak van het gehele medialandschap in Vlaanderen.

Zij moeten verder durven nadenken over constructies om een tweede of derde net van een derde persoon uit te bouwen.

VTM, BRTN en de uitgevers moeten onderzoeken hoe de kijker in Vlaanderen op het inhoudelijke vlak nog beter kan worden gediend. Het debat mag niet beperkt blijven tot de verdeling van de budgetten.

Ten tweede, het debat over de intercommunales moet uitgebreid worden gevoerd omdat zij een cruciale rol spelen. De intercommunales genieten momenteel een totale vrijheid. Zij kunnen beslissen over het weigeren van een bepaalde zender. Indien zij echter positief beslissen over het verdelen van een zender, kan de minister volgens het decreet wel reageren.

Dit probleem is tot op heden nooit gerezen. In de toekomst zal hieromtrent echter ongetwijfeld discussie ontstaan omdat de kabel niet alleen de voornaamste drager zal worden van nieuwe omroepen, maar ook van nieuwe diensten. Niet enkel de techniciteit, de synchronisatie, het harmoniseren en de samenwerking van de kabelnetten zullen hierbij aan bod komen, ook de inhoudelijke

aanpak en de culturele diversiteit moeten worden besproken.

Bij het debat over het mediabeleid kunnen wij niet voorbijgaan aan de uitbouw van de kabelmaatschappijen, weliswaar zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de gemeenten.

Voorts werd in dit debat het juridische aspect te weinig benadrukt. Het kabeldecreet is immers niet voorbijgestreefd, het blijft integraal perfect bruikbaar.

De minister moet in eerste instantie een standpunt innemen over de uitbreiding van het zendprogramma van een kabelmaatschappij.

Bij de bespreking van het kabeldecreet hebben wij het uitvoerig gehad over de categorie van de Europese omroepen. Artikel 10, paragraaf 2, punt 4 van het decreet biedt de basis voor verdere discussie. Volgens dit artikel kunnen de buitenlandse omroepen immers uitsluitend worden doorgezonden voor zover de minister kan nagaan in welke mate de betrokken omroeporganisatie wordt onderworpen aan het toezicht dat wordt uitgeoefend op omroeporganisaties die zich tot het publiek in die lidstaat richten.

Wanneer SBS uitzendt vanuit Londen, uitsluitend werkt met een Vlaamse redactie en exclusief in het Nederlands uitzendt, op welke manier kan de Britse minister dan controle uitoefenen op deze omroep ? Wij hebben hier te maken met een juridisch probleem dat alleszins moet worden onderzocht.

De heer A. Denys : Er bestaan toch ook zenders die gedeeltelijk in het Engels en gedeeltelijk in het Nederlands uitzenden.

De heer S. De Clerck : Ik vraag mij enkel af of dit geen fictief debat is. Gaat het uiteindelijk om een Vlaamse of om een buitenlandse zender ? Volgens mij is SBS een Vlaamse zender en mag het Europese recht niet worden misbruikt om vanuit het bui-

De Clerck

tenland de binnenlandse wetgeving te omzeilen.

De minister zal nog andere aspecten moeten onderzoeken. Wanneer BRTN en VTM akkoorden sluiten op het vlak van auteursrechten, zal er sprake zijn van exclusiviteit. SBS heeft niet het recht om vanuit Londen deze rechten te omzeilen.

Een dergelijke controle zou nauwgezet moeten gebeuren. Het is dus niet voldoende dat SBS beweert te zullen starten vanuit Londen, maar zij zullen ook inhoudelijk moeten aantonen dat zij de internationale en de Vlaamse wetgeving zullen respecteren.

Ik ga ervan uit dat, behoudens tegenbewijs te leveren door SBS, het eigenlijk een Vlaamse zender zal zijn. Trouwens, uit onze informatie via externe kanalen blijkt duidelijk dat het een Vlaamse zender zal zijn.

Zij moeten bewijzen dat zij een buitenlandse zender zijn, maar hoe zij zullen bewijzen dat zij, in het Nederlands uitzendend vanuit Londen, eigenlijk een Engelse zender zullen worden ? Dit blijft voor mij een grote vraag.

Tijdens de discussie over het kabeldecreet werd verwezen naar de U — bocht en toen zei u zelf, mijnheer de minister, dat het misbruiken van Europese regels om de interne wetgeving te omzeilen een reden tot weigering kan inhouden. Dat betekent dat u beschikt over juridische kapstokken.

Tot slot dring ik er bij de minister ten stelligste op aan dat de controle waarvan sprake, zou worden uitgevoerd en dat de minister ons op de hoogte houdt van elke beslissing die hij ter zake zou nemen.

Wij zijn hoe dan ook van mening dat het ter zake gaat om een fictieve Vlaamse zender en dat een dergelijk maneuver niet kan worden toegelaten, behoudens tegenbewijs door hen te leveren.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, naar aanleiding van het debat van 19 april over het kabeldecreet, had ik de minister nog graag enkele concrete vragen gesteld.

Mijnheer de minister, tijdens voornoemd debat heb ik u verweten dat u de "Dehaene — strategie" toepast door ervan uit te gaan dat er geen probleem is voordat het zich effectief voordoet.

Mijnheer de minister, uiterekend vandaag, nadat de Vlaamse pers al drie maanden op stelten staat ingevolge de komst van SBS en de aanvraag van VTM voor een tweede net, antwoordt u mij dat het kabinet nog geen kennis heeft van de aanvraag van VTM, maar deze conform de decreten zal onderzoeken zodra zij wordt ontvangen.

Welnu, bij mijn weten moet er vanwege SBS geen aanvraag toekomen op uw kabinet, maar dient enkel een aanvraag te worden ingediend bij de kabelmaatschappij, waarvan u meldingsplicht moet worden gedaan.

Mijnheer de minister, u die een "canapé — politiek" voert inzake media, zal wel begrijpen dat wij verplicht zijn onze bronnen elders te zoeken. Zo vernam ik dat de discussie op uw kabinet eigenlijk niet gaat over de manier waarop de kabelmaatschappijen zullen reageren op de aanvraag van SBS, maar wel over wie het beheer van de decoder in handen zal krijgen en wie zich met de aanvraag van SBS bezig zal houden zolang deze problematiek niet is opgelost.

Mijnheer de minister, hoe zal u een eventuele aanvraag van VTM voor een tweede net beoordelen ? Tot hiertoe is het nog duidelijk op welk decreet wij moeten steunen om na te gaan of alles gebeurt conform onze mediawetgeving. U had van 19 april tot heden de tijd om dit na te gaan

en vandaag ontving ik dan ook graag een precies antwoord op deze concrete vraag.

Mijnheer de minister, met betrekking tot de strategie die zou moeten worden gevoerd hebben wij u op 19 april, ingevolge onze terechte bezorgdheid voor een stukje Vlaamse verankering van ons mediabeleid, gevraagd of het niet beter ware onmiddellijk de Vlaamse markt open te trekken om een commercieel station in Vlaanderen te creëren, in plaats van de wachten tot SBS, gebruik makend van de aanpassing van het kabeldecreet conform de Europese regelgeving, een buitenlands station gaat oprichten waarvan wij allen weten dat het zich inzonderheid zal richten tot de Vlaamse Gemeenschap. Een dergelijk nieuw station zou immers moeten beantwoorden aan de bepalingen van onze Vlaamse wetgeving terzake.

Op het ogenblik dat dit nieuwe commerciële station zich aan de Vlaamse regelgeving zou moeten conformeren, hadden wij serieuze garanties in verband met een aantal cultuur — en kwaliteitsvereisten die wij in onze eigen decreten hebben vastgelegd, moeten eisen.

Het is door dat gegeven en die feitelijkheid te blijven ontkennen dat wij nu geconfronteerd worden met een buitenlands station dat zich op de Vlaamse markt zal richten en waarop u geen enkele greep hebt.

Mijnheer Van Rompuy, reeds sinds april zeg ik dat dit de feiten zijn. U hebt gezegd dat u SBS zou buiten houden, ook al zou dat moeilijk zijn. In augustus hebt u naar het laatste redmiddel gezocht door de intercommunales op te roepen de aanvraag te weigeren zodat het probleem niet zou rijzen.

Ik vraag aan de minister en aan de heer Van Rompuy of het niet beter zou geweest zijn om de piste te onderzoeken van een bijkomend commercieel station — dat zich nu vanuit het buitenland op de Vlaamse

Van Mechelen

markt gaat richten — in Vlaanderen omdat dan 50 percent van het kapitaal in handen moest zijn van uitgevers van Nederlandstalige kranten en tijdschriften.

Op 19 april 1994 heb ik voorgesteld om daarvoor een systeem of een formule te zoeken. Door een uitspraak van de heer De Leersnijder weten wij dat er in Vlaanderen een markt is voor minstens één bijkomend commercieel station.

In de veronderstelling dat er een markt zou zijn voor een bijkomend station, hadden wij een bijkomend station kunnen toewijzen. Dit had bijvoorbeeld via een aanbesteding kunnen gebeuren in plaats van onmiddellijk aan VTM een machtiging voor een tweede net te geven.

De minister heeft toen gezegd — en indien ik mij vergis dan moet hij het mij nu zeggen — dat indien VTM een tweede net zou claimen, op dat ogenblik zijn woord met betrekking tot het reclamemonopolie zou vervallen.

Mijnheer de minister, ik kan toch alleen maar vaststellen wat ik hoor en lees. U weet dat ik zeer goed de verslagen bijhoud. Ik zal het opzoeken en u dadelijk het citaat voorleggen. U hebt dat toen gezegd.

Minister H. Weckx : Ik citeer mij liever zelf. Dan ben ik zeker.

De heer D. Van Mechelen : De verslagen worden opgesteld onder het toezicht van de voorzitter. Indien u dus aan mijn woorden twijfelt, dan geeft u een blaam aan de voorzitter en niet aan mij.

Minister H. Weckx : Het is toch gevaarlijk zo maar uit het geheugen te citeren.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de minister, ik herhaal mijn vraag. Hadden wij niet beter in april en mei naar een nieuwe strategie gezocht, in plaats van nu te worden ge-

confronteerd met de feitelijkheden die u in april nog ontkende ?

Mijnheer de minister, ik heb nog een derde, meer een technische vraag, met betrekking tot de geruchten dat de VUM een optie heeft op de aandelen voor dat nieuw commercieel station. In welke mate hebt u eventueel gesprekken gevoerd met de mensen van de openbare omroep over de deontologische mogelijkheid dat een bepaalde uitgeverij aandelen neemt in een nieuw commercieel station, terwijl dezelfde uitgeverij voor 40 percent aandeelhouder is van de VAR die de reclameregie voor de openbare omroep moet leiden ?

Ziet u daar problemen en indien ja, werden daarover gesprekken gevoerd ?

De voorzitter : De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen : Mijnheer de voorzitter, ik wens alleen mee te delen dat namens de drie meerderheidsfracties een motie zal worden ingediend.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, na de diverse replieken wens ik toch nog even op een aantal elementen dieper in te gaan. Misschien zal ik daarbij bepaalde zaken herhalen die daarnet niet voldoende tot uiting zijn gekomen.

Ten eerste, aan de heer Denys wens ik te zeggen dat wanneer hij pleit voor wat hij heeft genoemd de Vlaamse binnendeur die aan het Europese kader zou moeten worden gehecht, die Vlaamse binnendeur alleen maar van toepassing kan zijn op Vlaamse omroepen, dus niet op omroepen die vanuit andere lidstaten uitzenden, ook al zouden het gecamoufleerde Vlaamse omroepen zijn. Op dat ogenblik rest ons alleen de mogelijkheid om ons tot de Europese Commissie te richten. Dan hebben wij duidelijk het bewijs dat men

naar Vlaanderen wil komen om onze regelgeving te ontwijken.

Dan komt men terecht in een constructie waarnaar de heer De Clerck heeft verwezen, namelijk de fameuze U — bocht. Er is op basis van de principes van het kabeldecreet voldoende kans om gelijk te halen, zelfs voor het Hof van Justitie te Luxemburg. Ik ben er op juridisch vlak dus vrij gerust in. Ik herhaal dat men daarmee trouwens niet het resultaat bereikt dat men beoogt.

Mijnheer Van Dienderen, er is inderdaad een verband tussen Vlaamse verankering en kwaliteit. Als de Vlaamse verankering maximaal is en indien men de middelen zo veel mogelijk voorbehoudt voor Vlaamse instellingen, omroepen en de Vlaamse pers, dan creëert men kansen voor de Vlaamse media — industrie en de Vlaamse audiovisuele industrie. Het is dus duidelijk dat er een aanzienlijk verband is tussen Vlaamse verankering en kwaliteit.

Mijnheer De Clerck, u mag gerust zijn. Uiteraard doet mijn departement — gelet op de complexiteit van de materie — ook een beroep op juristen van andere departementen voor de juridische uitbouw. U hebt voorbeelden aangehaald die we inderdaad onderzoeken. Er bestaan mogelijkheden om het Vlaamse kabeldecreet te doen standhouden, zelfs voor het Hof van Justitie.

Mijnheer De Clerck, u hebt gelijk dat zo'n samenwerkingsverband zich niet mag beperken tot technisch — financiële problemen maar ook betrekking moet hebben op inhoudelijke problemen.

Wat de kabelmaatschappijen betreft, hebt u gelijk dat zij de vrijheid hebben om een beslissing te nemen. Zij moeten deze echter motiveren. In geval van een negatieve beslissing, liggen de motieven voor de hand, gelet op de enorme bekabeling van ons land en op het feit dat er voor de meeste regio's reeds meer dan dertig stations op de kabel komen.

Weckx

Wij zullen daarbij helpen aangezien de meldingsplicht decretaal is vastgelegd. Ik herhaal nog eens dat ik er vast van overtuigd ben dat deze procedure stand kan houden, zelfs voor het Hof van Justitie te Luxemburg. Voor het antwoord dat we moeten overmaken, hebben we vier maanden de tijd.

Mijnheer Van Mechelen, over de meldingsplicht kunnen we van mening verschillen. Ik heb het daarnet alleen maar betreurd dat de Vlamingen — en dat is nu eenmaal een karaktertrek — de decreten, waarvoor de beslissing toch niet zomaar is genomen, onmiddellijk "in vraag stellen". Ik beweer dat we belangrijke juridische garanties hebben aangezien de procedure van de meldingsplicht, zelfs op Europees vlak, stand kan houden.

Voor het kabeldecreet werd goedgekeurd, hebben we vergaderingen belegd met de omroepen en de kabelmaatschappijen : niet alleen met BRTN maar ook met VTM, zoals ik tijdens de hearings heb meegedeeld. We hebben ook vergaderd met de verantwoordelijken van de betaaldevisie. Toen is de problematiek van de decoder aan bod gekomen.

U zal zich herinneren dat wij hebben geweigerd om in het kabeldecreet een monopolie te verlenen. We weten ook dat er op Europees vlak allerlei onderhandelingen worden gevoerd en bovendien wensten we niet dat alleen de kabelmaatschap-

pijen over een dergelijke sleutel zouden beschikken.

We hebben de kabelmaatschappijen gevraagd om in overleg met de omroepen verder te zoeken naar een oplossing voor de decoder.

Ik herhaal dat de laatste vergaderingen met de kabelmaatschappijen over de erecode handelden. Het pas opgerichte Vlaamse College zal op 2 september een voorstel van erecode aan de regering overhandigen.

De eventuele aanvraag van VTM — reeds lang aangekondigd, maar die ik tot vandaag nog steeds niet heb ontvangen — om een tweede net op de kabel te mogen brengen, zal ik beoordelen op basis van de richtlijnen van het decreet van 1987 en van het nieuwe kabeldecreet. Ik beklemtoon dat ik deze aanvraag evenals die van SBS, CLT of andere omroepen op een strikt juridische wijze zal beoordelen.

Collega Denys, het is inderdaad juist dat u in april 1994 verklaard hebt voorstander te zijn van een verruiming van de Vlaamse markt en de toelating van een nieuwe Vlaamse commerciële zender. De komst van een nieuwe Vlaamse commerciële zender staat om twee redenen diametraal op de door mij gevoerde politiek. Ten eerste, dit initiatief belet in geen geval de komst van buitenlandse zenders noch van gecamoufleerde Vlaams — buitenlandse zenders ; ten tweede, de meerderheid van het Vlaamse parlement heeft een decreet goedgekeurd dat aan

VTM voor 18 jaar het monopolie verleent. Ik heb wel verklaard dat de eventuele aanvraag van VTM inzake een tweede omroep de situatie in het medialandschap grondig wijzigt waardoor het monopolie van VTM in vraag kan worden gesteld.

Inzake uw vraag over de VUM — optie in SBS ben ik van oordeel dat deze optie over een vrij lange termijn van 18 maanden loopt. Bovendien is deze optie nog steeds niet gelicht.

Ten slotte, ik heb nog geen gesprekken gevoerd met de openbare omroep.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heren Denys en Van Dienderen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd.

Door de heer Bartholomeeussen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd.

Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens de volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *De vergadering wordt gesloten om 16.10 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid